

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасні соціально-економічні трансформації вимагають адаптації освітньої діяльності до викликів сьогодення шляхом витіснення традиційної дидактичної концепції навчання і заміщення її особистісно орієнтованим навчанням – студентоцентризмом.

Студентоцентризм представляє собою таку модель розвитку освіти, за якої студенти виступають активними учасниками освітнього процесу.

Студентоцентризм розглядається як домінанта розвитку вищої освіти у відповідності до потреб ринку праці, адже з практичної точки зору, в основу студентоцентрованого навчання покладено ідею формування загальних і фахових компетентностей здобувачів, якими забезпечується якість вищої освіти та, відповідно, формуються конкурентні переваги на ринку праці. Саме студентоцентрований підхід в освітньому процесі формує лідерські якості здобувачів, стимулює розвиток креативного мислення, що дозволяє приймати виважені рішення в умовах невизначеності.

Основними рисами студентоцентрованого підходу в освітньому процесі виступає:

- індивідуалізація навчання шляхом забезпечення всебічного розвитку особистості здобувача з максимальним врахуванням його індивідуальних здібностей і освітніх потреб;
- акцентування уваги на проблемно-орієнтованому навчанні з поглибленим вивченням освітніх компонент;
- надання свободи вибору, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти;
- розвиток самостійності з одночасним формуванням підвищеного рівня відповідальності здобувачів вищої освіти;
- розширення застосування неформальної освіти;
- інтерактивна взаємодія між учасниками навчального процесу з метою досягнення результатів навчання;
- активне залучення до занять, в межах освітньої програми, професіоналів-практиків та експертів галузі;
- продукування вміння застосовувати набуті знання та навички у професійній діяльності;
- формування умов синергії зовнішньої та внутрішньої мотивації до навчання;
- підтримка зворотнього зв'язку зі студентами та використання, отриманої інформації з максимальною ефективністю для всіх стейкхолдерів освітнього процесу.

Отже, студентоцентрований підхід передбачає зміщення акцентів в освітньому процесі з викладання на навчання, в якому здобувачі формують попит на освітній продукт. В свою чергу, освітня пропозиція університету повинна відповідати потребам здобувачів і бути адаптивною до соціально-економічних трансформацій, що забезпечується перманентним оновленням змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі та модифікації освітніх програм відповідно до запиту здобувачів.

Однак, слід зазначити, що в процесі розробки будь-яких систем у сфері освіти потрібно виходити з антропоцентризму, який робить акцент не лише на того, хто навчається, і того, хто навчає [1]. В умовах студентоцентрованого підходу відбувається перетворення викладача із носія знань у тренера, організатора і консультанта в навчальному процесі, який не просто передає знання, а формує у студента попит на отримання та поглиблення отриманих вмінь і навичок, стимулює процес отримання та усвідомлення інформації [2, с. 163]. Однак, зміна ролі викладача вимагає не лише декларативного розширення його обов'язків і повноважень. Тому практичне втілення основ студентоцентрованого підходу в освіті вимагає, окрім зміни в організації процесу навчання, формування відповідної матеріально-технічної бази освітнього процесу, а саме: технічне забезпечення процесу навчання; матеріальне забезпечення процесу підготовки та перекваліфікації викладачів відповідно до якісних вимог студентоцентрованого підходу; підвищення рівня оплати праці професорсько-викладацького складу у відповідності до вимог, які висуваються до викладача у відповідності до студентоцентрованого підходу, що потребують більших витрат часу та зусиль [3, с. 76].

Таким чином, основою студентоцентрованого підходу в освітньому процесі виступає індивідуалізація навчання шляхом врахування потреб студентів, розвиток їхньої самостійності під супроводом і підтримкою з боку викладача, який виступає фасилітатором освітнього процесу.

Список використаних джерел:

1. Бойко М. М. Студентоцентроване навчання в процесі управління якістю професійної підготовки майбутнього вчителя // Journal «ScienceRise: Pedagogical Education». Kharkiv, 2019. №4 (31). Р. 41-45
2. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія / Ю.М. Рашкевич. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 168 с.
3. Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті [Електронний ресурс] : зб. матеріалів Всеукр. наук.-метод. конф. заміжнародною участю (Київ, 2—3 берез. 2016 р.) — К. : КНЕУ, 2016 — 434 с.